

Warszawa, dnia 9 maja 2025 r.

Poz. 617

**OBWIESZCZENIE
MINISTRA ZDROWIA¹⁾**

z dnia 5 maja 2025 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie programu pilotażowego dotyczącego oddziaływań terapeutycznych skierowanych do osób z doświadczeniem traumy

1. Na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 23 grudnia 2022 r. w sprawie programu pilotażowego dotyczącego oddziaływań terapeutycznych skierowanych do osób z doświadczeniem traumy (Dz. U. poz. 2805), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 24 czerwca 2024 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie programu pilotażowego dotyczącego oddziaływań terapeutycznych skierowanych do osób z doświadczeniem traumy (Dz. U. poz. 956).

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia tekst jednolity rozporządzenia nie obejmuje § 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 24 czerwca 2024 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie programu pilotażowego dotyczącego oddziaływań terapeutycznych skierowanych do osób z doświadczeniem traumy (Dz. U. poz. 956), który stanowi:

„§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”.

Minister Zdrowia: wz. *W. Konieczny*

¹⁾ Minister Zdrowia kieruje działem administracji rządowej – zdrowie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2023 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Zdrowia (Dz. U. poz. 2704).

Załącznik do obwieszczenia Ministra Zdrowia
z dnia 5 maja 2025 r. (Dz. U. poz. 617)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA¹⁾

z dnia 23 grudnia 2022 r.

w sprawie programu pilotażowego dotyczącego oddziaływań terapeutycznych skierowanych do osób z doświadczeniem traumy

Na podstawie art. 48e ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 146, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa program pilotażowy dotyczący oddziaływań terapeutycznych skierowanych do osób z doświadczeniem traumy, zwany dalej „programem pilotażowym”.

§ 2. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) Fundusz – Narodowy Fundusz Zdrowia;
- 2) oddział Funduszu – oddział wojewódzki Funduszu;
- 3) oddziaływania terapeutyczne – działania zespołu terapeutycznego ukierunkowane na wspieranie procesów mających pozytywny wpływ na stan zdrowia pacjenta, w szczególności podejmowane w ramach indywidualnego procesu terapeutycznego, procesu grupowego i innych procesów;
- 4) osoba z doświadczeniem traumy – osobę:
 - a) u której stwierdzono zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD-10 rozpoznanie:
 - F43 – Reakcja na ciężki stres i zaburzenia adaptacyjne,
 - F43 z rozszerzeniami (F43.0 Ostra reakcja na stres, F43.1 Zaburzenie stresowe pourazowe, F43.2 Zaburzenia adaptacyjne, F43.8 Inne reakcje na ciężki stres, F43.9 Reakcja na ciężki stres, nieokreślona),
 - F.62.0 – Trwała zmiana osobowości po katastrofie,
 - b) z innymi doświadczeniami traumatycznymi;
- 5) program oddziaływań terapeutycznych – autorski program przygotowany przez realizatora programu pilotażowego, uwzględniający metody oraz techniki diagnostyczne i terapeutyczne o udowodnionej naukowo skuteczności oraz sposób organizacji udzielania świadczeń opieki zdrowotnej w ramach tego programu;
- 6) rozporządzenie w sprawie leczenia psychiatrycznego – przepisy wydane na podstawie art. 31d ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych w zakresie świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień;
- 7) ustawa – ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

§ 3. 1. Celem programu pilotażowego jest ocena efektywności różnych programów oddziaływań terapeutycznych przygotowanych przez realizatorów programu pilotażowego.

2. Realizacja programu pilotażowego polega na zastosowaniu kompleksowego i dostosowanego do potrzeb osób z doświadczeniem traumy programu oddziaływań terapeutycznych.

3. Program oddziaływań terapeutycznych ma na celu:

- 1) poprawę stanu zdrowia psychicznego;
- 2) poprawę funkcjonowania społecznego;

¹⁾ Na dzień ogłoszenia obwieszczenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej działem administracji rządowej – zdrowie kieruje Minister Zdrowia, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2023 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Zdrowia (Dz. U. poz. 2704).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 858, 1222, 1593, 1615 i 1915 oraz z 2025 r. poz. 129 i 304.

- 3) zwiększenie wiedzy i samoświadomości w odniesieniu do zdrowia psychicznego i jego uwarunkowań oraz kompetencji dotyczących radzenia sobie ze stresem;
- 4) zwiększenie satysfakcji osób z doświadczeniem traumy z udzielanej im opieki i leczenia.

4. Program oddziaływań terapeutycznych uwzględnia oddziaływania terapeutyczne, w związku z co najmniej jednym z następujących rodzajów doświadczeń traumatycznych:

- 1) uczestnictwo w działaniach wojennych lub doświadczenie uchodźcze w związku z konfliktem zbrojnym;
- 2) doświadczenie lub bycie świadkiem przemocy fizycznej, psychicznej lub seksualnej;
- 3) uczestnictwo pośrednie lub bezpośrednie w wypadku komunikacyjnym;
- 4) doświadczenie skutków kataklizmu naturalnego lub pożaru.

5. Wyniki programu pilotażowego zostaną wykorzystane do poprawy jakości i efektywności oddziaływań terapeutycznych skierowanych do osób z doświadczeniem traumy.

§ 4.³⁾ Okres realizacji programu pilotażowego trwa od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 30 czerwca 2025 r.

§ 5. Programem pilotażowym są objęte świadczenia opieki zdrowotnej zawarte w załącznikach do rozporządzenia w sprawie leczenia psychiatrycznego, w zakresie, o którym mowa w § 9 ust. 1.

§ 6. 1.⁴⁾ Realizator programu pilotażowego udziela świadczeń opieki zdrowotnej osobom z doświadczeniem traumy.

2.⁵⁾ W przypadku braku rozpoznania, o którym mowa w § 2 pkt 4 lit. a, dopuszcza się przeprowadzenie procesu diagnostycznego polegającego na udzieleniu od 1 do 3 porad psychologicznych diagnostycznych lub od 1 do 3 porad lekarskich diagnostycznych w oparciu o rozpoznanie Z03 – obserwacja medyczna i ocena przypadków podejrzanych o chorobę lub stany podobne, zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD-10.

3.⁵⁾ Rozpoznanie Z03, o którym mowa w ust. 2, powinno zostać zmienione po zakończeniu procesu diagnostycznego, podczas porady lekarskiej diagnostycznej.

§ 7. 1. Realizator programu pilotażowego posiada komórkę organizacyjną, potwierdzoną wpisem w rejestrze podmiotów wykonujących działalność leczniczą – część VIII kodu resortowego:

- 1) 1700 – Poradnia zdrowia psychicznego lub
- 2) 1701 – Poradnia zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży, lub
- 3) 1706 – Poradnia leczenia nerwic, lub
- 4) 1707 – Poradnia leczenia nerwic dla dzieci i młodzieży, lub
- 5) 1710 – Poradnia psychosomatyczna, lub
- 6) 1711 – Poradnia psychosomatyczna dla dzieci i młodzieży, lub
- 7) 1790 – Poradnia psychologiczna, lub
- 8) 1791 – Poradnia psychologiczna dla dzieci i młodzieży, lub
- 9) 2700 – Oddział dzienny psychiatryczny (ogólny), lub
- 10) 2702 – Oddział dzienny psychiatryczny rehabilitacyjny, lub
- 11) 2703 – Oddział dzienny psychiatryczny rehabilitacyjny dla dzieci i młodzieży, lub
- 12) 2706 – Oddział dzienny zaburzeń nerwicowych, lub
- 13) 2707 – Oddział dzienny zaburzeń nerwicowych dla dzieci i młodzieży, lub
- 14) 2730 – Zespół leczenia środowiskowego (domowego), lub
- 15) 4700 – Oddział psychiatryczny (ogólny), lub

³⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez § 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 24 czerwca 2024 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie programu pilotażowego dotyczącego oddziaływań terapeutycznych skierowanych do osób z doświadczeniem traumy (Dz. U. poz. 956), które weszło w życie z dniem 13 lipca 2024 r.

⁴⁾ Oznaczenie ust. 1 nadane przez § 1 pkt 2 rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 3.

⁵⁾ Dodany przez § 1 pkt 2 rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 3.

- 16) 4701 – Oddział psychiatryczny (ogólny) dla dzieci i młodzieży, lub
- 17) 4702 – Oddział rehabilitacji psychiatrycznej, lub
- 18) 4704 – Oddział leczenia zaburzeń nerwicowych, lub
- 19) 4705 – Oddział leczenia zaburzeń nerwicowych dla dzieci i młodzieży, lub
- 20) 4710 – Oddział psychiatryczny dla chorych somatycznie.

2. Świadczenia opieki zdrowotnej w ramach programu pilotażowego są udzielane zgodnie z warunkami określonymi w załącznikach nr 1, 4 i 6 do rozporządzenia w sprawie leczenia psychiatrycznego.

3. Realizator programu pilotażowego zapewnia wyposażenie w sprzęt i aparaturę medyczną, zgodnie z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2022 r. poz. 402) dla komórki organizacyjnej, o której mowa w ust. 1.

4. Udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej może odbywać się na odległość przy użyciu systemów teleinformatycznych lub systemów łączności.

5. Decyzję o udzieleniu świadczenia opieki zdrowotnej w sposób, o którym mowa w ust. 4, podejmuje osoba udzielająca tego świadczenia, biorąc pod uwagę stan zdrowia osoby z doświadczeniem traumy, aktualny stan wiedzy medycznej oraz sytuację epidemiczną.

6. Realizator programu pilotażowego w ramach świadczeń opieki zdrowotnej udziela pomocy:

- 1) długoterminowej – trwającej powyżej 4 tygodni;
- 2) krótkoterminowej – trwającej do 4 tygodni;
- 3) konsultacyjnej – świadczeniobiorcom niekwalifikującym się do udzielenia pomocy, o której mowa w pkt 1 i 2.

§ 8. 1. Realizator programu pilotażowego zapewnia personel udzielający świadczeń opieki zdrowotnej składający się z:

- 1) osoby posiadającej certyfikat psychoterapeuty lub osoby ubiegającej się o otrzymanie certyfikatu psychoterapeuty, lub specjalisty psychoterapii dzieci i młodzieży, lub osoby posiadającej decyzję ministra właściwego do spraw zdrowia o uznaniu dorobku za równoważny ze zrealizowaniem programu szkolenia specjalizacyjnego w tej dziedzinie, zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 24 lutego 2017 r. o uzyskiwaniu tytułu specjalisty w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia (Dz. U. z 2025 r. poz. 342), lub osoby w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychoterapii dzieci i młodzieży, lub
- 2) psychologa;
- 3) specjalisty lekarza w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży lub psychiatrii dziecięcej, lub lekarza specjalisty w dziedzinie psychiatrii, lub lekarza, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, lub lekarza, który posiada specjalizację I stopnia w dziedzinie psychiatrii, lub lekarza w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, lub lekarza w trakcie specjalizacji w dziedzinie psychiatrii.

2. Co najmniej połowa z liczby osób wchodzących w skład personelu, o którym mowa w ust. 1, powinna posiadać udokumentowane szkolenie obejmujące program leczenia osób z doświadczeniem traumy w wymiarze minimum 50 godzin.

§ 9. 1. Personel udzielający świadczeń opieki zdrowotnej w ramach programu pilotażowego może udzielać świadczeń opieki psychiatrycznej w zakresie:

- 1) świadczenia psychiatryczne dla dorosłych,
- 2) świadczenia psychiatryczne dla dzieci i młodzieży,
- 3) świadczenia rehabilitacji psychiatrycznej,
- 4) leczenie zaburzeń nerwicowych dla dorosłych,
- 5) leczenie zaburzeń nerwicowych dla dzieci i młodzieży,
- 6) świadczenia dzienne psychiatryczne dla dorosłych,
- 7) świadczenia dzienne psychiatryczne rehabilitacyjne dla dorosłych,
- 8) świadczenia dzienne leczenia zaburzeń nerwicowych,
- 9) świadczenia dzienne psychiatryczne rehabilitacyjne dla dzieci i młodzieży,

- 10)⁶⁾ porada lekarska diagnostyczna lub porada psychologiczna diagnostyczna,
- 11) porada lekarska terapeutyczna,
- 12) sesja psychoterapii indywidualnej,
- 13) sesja psychoterapii rodzinnej,
- 14) sesja psychoterapii grupowej,
- 15) sesja psychoedukacji,
- 16) sesja wsparcia psychospołecznego,
- 17) porada lekarska kontrolna,
- 18) porada psychologiczna

– o których mowa w § 10 ust. 1.

2. Realizator programu pilotażowego, dostosowując realizację świadczeń opieki zdrowotnej do potrzeb zdrowotnych osób z doświadczeniem traumy, może realizować program pilotażowy bez udzielania świadczeń opieki zdrowotnej w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1–9.

§ 10. 1. Rozliczanie świadczeń opieki zdrowotnej udzielanych w ramach programu pilotażowego odbywa się na podstawie ceny jednostkowej jednostki rozliczeniowej osobodnia, porady, wizyty albo sesji, która dla poszczególnych świadczeń opieki zdrowotnej wynosi:

- 1)⁷⁾ osobodzień na oddziale stacjonarnym dla dorosłych – 384,50 zł;
- 2)⁷⁾ osobodzień na oddziale stacjonarnym dla dzieci i młodzieży – 521,69 zł;
- 3)⁷⁾ osobodzień na oddziale dziennym – 276,39 zł;
- 4)⁷⁾ turnus rehabilitacyjny – 189,64 zł;
- 5)⁷⁾ porada lekarska diagnostyczna – 232,87 zł;
- 6)⁷⁾ porada lekarska terapeutyczna (trwająca minimum 60 minut) – 232,87 zł;
- 7)⁷⁾ porada lekarska kontrolna (trwająca minimum 30 minut) – 102,55 zł;
- 8)⁷⁾ porada psychologiczna diagnostyczna – 168,18 zł;
- 9)⁷⁾ porada psychologiczna – 168,18 zł;
- 10)⁷⁾ sesja psychoterapii indywidualnej – 202,54 zł;
- 11)⁷⁾ sesja psychoterapii rodzinnej (trwająca minimum 90 minut) – 434,47 zł;
- 12)⁷⁾ sesja psychoterapii grupowej (co najmniej 4 osoby, jednak nie więcej niż 12 osób, trwająca minimum 90 minut) – 434,47 zł;
- 13)⁷⁾ sesja wsparcia psychospołecznego – 123,32 zł;
- 14)⁷⁾ sesja psychoedukacji (co najmniej 9 osób, jednak nie więcej niż 25 osób, trwająca minimum 90 minut) – 168,18 zł.

2. Świadczenia, o których mowa w ust. 1 pkt 11 i 12, są prowadzone przez dwie osoby wchodzące w skład personelu udzielającego świadczeń opieki zdrowotnej w podmiocie realizującym program pilotażowy.

§ 11. 1. Wybór realizatora programu pilotażowego przez osoby z doświadczeniem traumy oraz prowadzenie list oczekujących na udzielenie świadczenia opieki zdrowotnej w ramach tego programu odbywa się na zasadach określonych w ustawie.

2. Korzystanie ze świadczeń opieki zdrowotnej w ramach programu pilotażowego nie wymaga skierowania.

3. W przypadku braku rozpoznania, o którym mowa w § 2 pkt 4 lit. a, pierwsza porada lub wizyta następuje w okresie do 7 dni roboczych od dnia zgłoszenia się osoby z doświadczeniem traumy do realizatora programu pilotażowego, z wyłączeniem sytuacji niezależnych od tego realizatora.

§ 12. Program pilotażowy jest realizowany przez świadczeniodawców określonych w załączniku do rozporządzenia, którzy zawarli z Funduszem umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w zakresie programu pilotażowego.

⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 3 rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 3.

⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 4 rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 3.

§ 13. 1. Wskaźnikami realizacji programu pilotażowego są:

- 1) ustalona na podstawie numerów PESEL liczba osób z doświadczeniem traumy korzystających ze świadczeń opieki zdrowotnej w okresie roku, z podziałem na dorosłych oraz dzieci i młodzież;
- 2) liczba świadczeń opieki zdrowotnej udzielanych w ramach terapii liczona na podstawie liczby świadczeń opieki zdrowotnej udzielonych poszczególnym osobom z doświadczeniem traumy w okresie roku;
- 3) liczba świadczeniobiorców, których nie objęto opieką specjalistyczną po pierwszej wizycie lub poradzie;
- 4) liczba osób z doświadczeniem traumy, u których stwierdzono więcej niż jedną diagnozę zaburzeń psychicznych zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD-10;
- 5) liczba osób z doświadczeniem traumy objętych w okresie 6 miesięcy świadczeniami opieki zdrowotnej o charakterze pomocy krótkoterminowej, długoterminowej oraz konsultacyjnej;
- 6) liczba poszczególnych świadczeń opieki zdrowotnej udzielonych z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności.

2. Ocenie podlegają coroczne wartości wskaźników realizacji programu pilotażowego oraz ich porównanie w perspektywie rok do roku oraz w ostatnim roku programu pilotażowego, a także dynamika ich zmian.

§ 14. 1. Realizator programu pilotażowego przekazuje, nie później niż do końca miesiąca następującego po każdym 6 miesiącach realizacji umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, o której mowa w § 12, oddziałowi Funduszu w formie raportu informacje o aktualnych wskaźnikach realizacji programu pilotażowego.

2. Fundusz dokonuje pomiaru wskaźników realizacji programu pilotażowego oraz ich oceny na podstawie informacji zawartych w raporcie, o którym mowa w ust. 1, dla każdego realizatora programu pilotażowego odrębnie oraz w porównaniu do innych realizatorów programu pilotażowego.

§ 15. 1.⁸⁾ Podmiotem obowiązany do wdrożenia, finansowania, monitorowania i ewaluacji programu pilotażowego jest Fundusz, który przygotowuje raport zawierający analizę i ocenę wskaźników realizacji programu pilotażowego.

2.⁸⁾ Fundusz jest obowiązany do uwzględnienia w raporcie, o którym mowa w ust. 1, wyniku pomiarów wskaźników realizacji programu pilotażowego, o których mowa w § 14 ust. 2.

3.⁹⁾ Fundusz przekazuje ministrowi właściwemu do spraw zdrowia raport, o którym mowa w ust. 1:

- 1) zgodnie ze stanem realizacji programu pilotażowego dostępnym na dzień 30 września 2024 r. – do dnia 31 grudnia 2024 r.;
- 2) za okres od dnia 1 października 2024 r. do dnia 30 czerwca 2025 r. – w terminie 3 miesięcy od dnia zakończenia okresu realizacji programu pilotażowego.

§ 16. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia¹⁰⁾.

⁸⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez § 1 pkt 5 lit. a rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 3.

⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 5 lit. b rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 3.

¹⁰⁾ Rozporządzenie zostało ogłoszone w dniu 28 grudnia 2022 r.

Załącznik do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia
23 grudnia 2022 r. (Dz. U. z 2025 r. poz. 617)

REALIZATORZY PROGRAMU PILOTAŻOWEGO DOTYCZĄCEGO ODDZIAŁYWAŃ TERAPEUTYCZNYCH
SKIEROWANYCH DO OSÓB Z DOŚWIADCZENIEM TRAUMY

1. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Profilaktyki, Diagnostyki i Terapii Zdrowia Psychicznego Małgorzata Prystupa w Chełmie.
2. Wojskowy Instytut Medyczny w Warszawie.
3. Zakład Psychoterapii Szpitala Uniwersyteckiego w Krakowie.
4. Szczecińskie Centrum Zdrowia Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej.
5. Era Psyche dr Anetta Pereświat-Softan, Długołęka.
6. Fundacja „Uwolnienie” w Łodzi.
7. Dolnośląski Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy we Wrocławiu Oddział Obwód Lecznictwa Kolejowego.
8. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Dęblinie.
9. Grupa Katharsis Sp. z o.o. w Poznaniu.
10. Poradnia Zdrowia Psychicznego, Ewa Stankowska w Poznaniu.
11. Centrum Psychiatrii im. dr. Krzysztofa Czumy w Katowicach.
12. High Clinic Sp. z o.o. – Świętokrzyskie Centrum Medyczne Artmedik w Kielcach.
13. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień w Starogardzie Gdańskim.
14. CM UNIMED sp. z o.o. w Krakowie.
15. Fundacja Zapobiegania i Resocjalizacji Uzależnień „Nadzieja” w Bielsku-Białej.
16. Stowarzyszenie „W dobrą stronę” w Krakowie.
17. Przejście – stowarzyszenie pomocy ofiarom wypadków i katastrof komunikacyjnych oraz przemocy w Zabawie.
18. Szpital Neuropsychiatryczny im. prof. M. Kaczyńskiego w Lublinie.